

Nieuwsbrief Signaleringscommissie LOSR



LinkedIn
Meld je aan bij de
groep 'sociaal
raadsliedenwerk'
Klik hier!

maart 2013
nummer 15

Deze nieuwsbrief voor sociaal raadslieden van de LOSR verschijnt zodra er actuele ontwikkelingen of signalen zijn. De redactie van de nieuwsbrief bestaat uit de leden van de landelijke signaleringscommissie.

Stuur 'm door naar je collega!

*Contactpersoon redactie: **Saskia den Heijer***

Inhoud

- Overheid zet burgers onder het bestaansminimum
- Mag de deurwaarder elke iPad in beslag nemen?
- Bang voor het incassobureau
- Cumulatie incassokosten, fout of bewuste keus?
- Oproep Nationale ombudsman i.v.m. onderzoek invorderen overheid

Overheid zet burgers onder het bestaansminimum

Instanties passen de wet niet goed toe. Daardoor weten ze van elkaar niet wat ze van burgers met schulden vorderen en inhouden. Zo belanden burgers te vaak onder het bestaansminimum en worden schulden en problemen nog groter. De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR/MOgroep) heeft staatssecretaris Klijnsma gevraagd om actie te ondernemen. De LOSR wil dat gemeenten, UWV en de SVB instructies krijgen zodat ook de overheid zich houdt aan het wettelijk bepaalde minimuminkomen, de beslagvrije voet.

Staatssecretaris, zorg voor instructie!

Saskia Noorman-den Uyl, voorzitter LOSR: "We hebben niet voor niets in de wet geregeld dat iedereen, ook bij schulden, recht heeft op een inkomen van tenminste 90% van het bijstandsinkomen. Gemeenten zijn dus wettelijk verplicht om als ze een vordering verrekenen op de bijstandsuitkering, rekening te houden met deze beslagvrije voet. Maar het wettelijk recht dat de beslagvrije voet hoort te bieden, wordt te vaak door de overheid zelf geschonden."

De LOSR heeft de staatssecretaris schriftelijk gevraagd ervoor te zorgen dat gemeenten, het UWV en de SVB instructie krijgen hoe ze bij het verrekenen op de bijstandsuitkering rekening moeten houden met de boetepremie en de beslagvrije voet.

Burgers onder bestaansminimum

De sociaal raadslieden zijn bezorgd over de wijze waarop gemeenten vorderingen op de bijstandsuitkering verrekenen, terwijl ondertussen bijvoorbeeld het College voor Zorgverzekeringen (CvZ) een boetepremie vanwege een achterstand in de premie ziektekostenverzekering, direct op de uitkering mag inhouden (bronheffing). Door deze combinatie van verrekenen door de gemeente en bronheffing door het CvZ komen burgers onder het bestaansminimum van die beslagvrije voet terecht.

Beslagvrije voet & boetepremie

Wanneer op de bijstandsuitkering een verrekening plaatsvindt en het CvZ verzoekt om

via bronheffing de boetepremie af te dragen, dan dient de gemeente de beslagvrije voet derhalve opnieuw vast te stellen. Mensen in een (zorg-)instelling bijvoorbeeld, hebben helemaal geen verrekenruimte in het wwv-inkomen.

Sociaal raadslieden constateren echter bij veel gemeenten dat deze correctie niet plaatsvindt. In feite komt betrokkene door de combinatie van verrekenen en bronheffing onder het bestaansminimum terecht, met alle gevolgen van dien. Ook het UWV en de SVB moeten bij het verrekenen van vorderingen op de uitkering rekening houden met de beslagvrije voet. Ook zij doen dat echter te vaak niet.

Schaf boetepremie zorgverzekering af!

De LOSR is voorstander van afschaffing van de boetepremie cq. wanbetalersregeling zorgverzekering vanwege de vele nadelige effecten, zoals eerder beschreven in het rapport Paritas Passé, een onderzoek van de LOSR en de Hogeschool Utrecht, in opdracht van de KBvG. Maar zolang de wanbetalersregeling zorgverzekering nog bestaat, moet ook de overheid zelf de consequenties daarvan onder ogen zien.

Meer informatie:

- [Brief LOSR over ambtshalve bij verrekenen rekening houden met boetepremie](#)
- [Sociaal raadslieden pleiten voor richtlijnen bij vorderen schulden \(binnenlands bestuur\)](#)
- [Paritas Passé \(zie hoofdstuk 8\)](#)

Mag de deurwaarder elke iPad in beslag nemen?

Bron rechtspraak.nl 14-2-2013

Een koelkast, een iPad, een dure tv: wat mag een deurwaarder in beslag nemen bij een burger die in de schulden zit? Vorige week spraken Kamerleden hierover met maatschappelijke organisaties tijdens een rondetafelgesprek over de vernieuwing van de sterk verouderde wetgeving. Ook rechter Egbert Loesberg praatte mee over de grenzen voor de deurwaarder: "Het dreigen met inbeslagname vind ik eigenlijk niet kunnen. Zeker als de kosten van het beslag de baten overtreffen."

Koelkast

"Volgens de huidige wetgeving mag de deurwaarder zo ongeveer alleen niet aan het bed, het beroepsgereedschap en het voedsel voor vier weken komen", stelt Saskia Noordman-Den Uijl, voorzitter van de Landelijke organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) als een van de sprekers. "De koelkast mag wel mee, dus dat betekent dat het eten en drinken op tafel moeten blijven rotten."



Het is duidelijk, de wetgeving uit 1838 voor het in beslag nemen van goederen van mensen die in de schulden zitten, moet vernieuwd worden. Als aanzet daartoe schreef de Koninklijke Beroepsvereniging van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) een preadvies. Over dit advies gingen op 7 februari jl. Kamerleden en maatschappelijke organisaties in gesprek in het Tweede Kamergebouw. De drie Kamerleden waren van de PvdA, de VVD en de SP.

Wat mag een deurwaarder in beslag nemen bij een burger die in de schulden zit?

Actuele lijst

Maak een geactualiseerde lijst van zaken die niet in beslag genomen mogen worden, stellen drie van de vier voorgestelde varianten in het preadvies. Dan kan degene met schulden, de schuldenaar, een 'menswaardig' bestaan leiden. Dan blijft bij wijze van spreken niet alleen het bed staan, maar ook die oude bank en de koelkast. Spullen die

nodig zijn voor werk en scholing - zoals gereedschap, boeken of een computer - blijven eveneens ongemoeid. Wel mag de deurwaarder beslag leggen op 'bovenmatige' goederen, zoals een luxe auto of dure televisie. Over dit uitgangspunt zijn de gesprekdeelnemers het eens.

Hulptraject

De meningen verschillen over de wijze waarop zo'n lijst wordt ingezet. Twee varianten zijn kansrijk. In de ene variant mag degene met schulden die deelneemt aan een schuldhulpverleningstraject in ruil daarvoor voorlopig al zijn spullen houden - kostbare luxegoederen uitgezonderd. Als hij zich niet aan de afspraken houdt, neemt de deurwaarder na een half jaar alsnog zaken in beslag. Deze variant krijgt de voorkeur van de deurwaarders zelf. In de andere variant is er geen verplicht hulptraject. Ook kan de schuldenaar daar bezwaar aantekenen tegen inbeslagname. Dat bezwaar wordt dan beoordeeld door de kantonrechter.

Moed vereist

In de huidige procedure voor boedelbeslag speelt de rechter al in een vroeg stadium een rol. Hij beslist bij vonnis of de vordering van de schuldeiser rechtmatig is. "Dat is een formeel besluit", aldus rechter Loesberg. "Het is geen inhoudelijke toets van hoe de deurwaarder de vordering incasseert."

Loesberg is kort gedingrechter bij rechtbank Oost-Brabant en deed in zijn tijd als rechter-commissaris in faillissementen veel zaken rond schuldsaneringsregeling natuurlijke personen. Hij spreekt op persoonlijke titel. In de huidige wetgeving kan de rechter ook achteraf toetsen. "Alleen zijn die mogelijkheden heel beperkt", stelt Loesberg. "Je moet als schuldenaar veel moed hebben om daar aan te beginnen."

Gedwongen

Noordman-Den Uijl is voor een verruiming van deze mogelijkheden. "Er is te vaak sprake van een spijkerharde aanpak", constateert zij namens de sociaal raadslieden. "Wij zien dat veel deurwaarders het boedelbeslag gebruiken als drukmiddel. Hierdoor voelen mensen zich gedwongen om hun rekeningen aan bijvoorbeeld de telefoonprovider te betalen."

Het risico daarvan is dat ze de huur en andere vaste lasten niet meer kunnen betalen. Dit risico wordt versterkt omdat deurwaarders in opdracht van de schuldeisers werken. Daardoor zouden deurwaarders een financieel belang hebben om hard op te treden. Zeker wanneer zij opereren volgens no cure no pay, zoals bij het innen van verkeersboetes namens het CJIB. "Dat kan ertoe leiden dat de schuldeisers die het hardste schreeuwen, hun zin krijgen", aldus Loesberg.

Dubbele pet

Rechter Loesberg vindt ook dat boedelbeslag te vaak wordt gelegd: "Zelfs als de kosten de baten overtreffen. Het dreigen met inbeslagname vind ik eigenlijk niet kunnen." Een premie op deelname aan een schuldhulpverleningstraject vindt Loesberg niet realistisch: "Mijn ervaring als rechter-commissaris leert dat iemand met schulden daar niet snel terecht kan. Dat is een heel traject, de wachttijd kan oplopen tot een jaar." Loesberg constateert dat de gerechtsdeurwaarder een lastige dubbelrol heeft. "Enerzijds is hij een rijksambtenaar, anderzijds werkt de deurwaarder in opdracht van de schuldeisers. Dat kan leiden tot ongewenste situaties."

Antiek aan de muur?

De beroepsgroep verzet zich tegen het beeld van de deurwaarder als een harteloze ambtsdrager die onmisbare spullen meeneemt onder druk van de schuldeiser. "Als een gezin met kinderen in de moeilijkheden zit, schiet dat 's avonds echt wel door ons hoofd", aldus KBvG-voorzitter John Wisseborn.

Van een ongewenste marktwerking is geen sprake, stelt hij. Wisseborn benadrukt de rol van de deurwaarder als neutrale intermediair, die ook oog heeft voor de bescherming van de schuldenaar in de knel. "Wij hebben zelf het initiatief genomen tot een

vernieuwing die leidt tot minder boedelbeslag. Dat is best opmerkelijk. Zolang bij iemand het antiek niet van de muren spat, nemen wij niet zomaar spullen mee."

Overkill

Wisseborn ziet de deurwaarder als een verlengstuk van de rechter. "Wij zijn de uitvoerders van het recht in de praktijk." Maar wordt dat recht door deurwaarders ook 'behoorlijk' uitgevoerd? Dat vraagt ombudsman Alex Brenninkmeijer zich af. Te weinig, is zijn indruk. Brenninkmeijer wijst erop dat rechter en deurwaarder verschillende manieren van incasso kennen. Zoals loonbeslag, waarbij maandelijks een deel van het salaris wordt ingehouden. Boedelbeslag moet pas worden ingezet wanneer andere middelen gefaald hebben, aldus de ombudsman. "Loonbeslag is een heel effectief middel", beaamt rechter Loesberg. "Boedelbeslag kan leiden tot een overkill, dan komt de schuldenaar klem te zitten."

iPad voor school

Advocate Erica Schruer stelt dat de huidige werkwijze leidt tot 'bizarre' situaties: "In mijn eigen praktijk heb ik meegemaakt hoe mensen radeloos werden van een beslag dat zich uitstreckte over het koffiezetapparaat en de vitrage." Schruer bepleit een verbod op boedelbeslag waar geen netto opbrengst verwacht wordt. Dit soort regelgeving wordt niet gesteund door hoogleraar Ton Jongbloed, die ook raadsheer-plaatsvervanger is in het hof Leeuwarden en het hof Amsterdam. "De deurwaarder is geen hulpje van de schuldeiser", stelt Jongbloed. Hij ziet graag een zekere vrijheid voor de deurwaarder om te beoordelen of goederen 'bovenmatig' zijn of niet. "Neem een iPad", stelt Jongbloed. "Die heeft veel waarde. Maar op sommige scholen moeten leerlingen een iPad hebben. Dan breng je kinderen in de problemen als je beslag legt."

Onaantastbaar

Voor hardnekkige schuldenaars moet de deurwaarder juist extra streng kunnen zijn, vindt Jongbloed. "Sommige mensen weten precies hoe ze de dans kunnen ontspringen. Wat ze wel en niet kunnen bestellen bij Wehkamp. Je moet ervoor waken dat mensen onaantastbaar worden." Advocate Schruer is het daar hartgrondig mee oneens: "Als je één zwart schaap wilt vangen, moet je niet op de hele kudde schieten. Dat is disproportioneel."

De resultaten van het rondetafelgesprek met de maatschappelijke partners wordt meegenomen in de procedure rond de wetswijziging.

Meer informatie:

- [Preadvies: Herziening van het beslagverbod roerende zaken \(3Mb\)](#)
- [LOSR wil snelle oplossing verouderde wet boedelbeslag](#)

In Meldpunt: Bang voor het incassobureau

Natuurlijk is het vervelend voor een bedrijf als een klant niet betaalt. Maar hoe ver mag je als incassobureau gaan om de openstaande factuur te innen? En wat moet je als consument doen als een incassobureau weigert in te gaan op uw kant van het verhaal? Op deze en andere vragen krijgt u antwoord.

Meldpunt! spreekt diverse slachtoffers van dubieuze incasso's en bespreekt de harde handelspraktijken van de incassobureaus. In de studio gaan Jet Creemers van de Nederlandse Vereniging van Incasso-Ondernemingen (NVI) en André Moerman, van de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) met elkaar in discussie.



Meer informatie:

- Uitzending Meldpunt: Bang voor het incassobureau (17 januari 2013)

Cumulatie incassokosten, fout of bewuste keus?

Is iemand maandelijks een bedrag verschuldigd maar heeft hij meerdere termijnen niet betaald? Volgens de Wet incassokosten mag er per termijn € 40 aan incassokosten berekend worden. Dat kan behoorlijk oplopen. Incasso als verdienmodel ligt op de loer. Vergissing of bewuste keus?



De regels

Allereerst even de regels op een rij. Voordat een schuldeiser incassokosten in rekening mag brengen moet hij een aanmaning sturen met een betalingstermijn van minimaal 14 dagen. Daar moet ook in staan hoe hoog de incassokosten zijn als er niet op tijd wordt betaald.

Staan er op het moment dat de 14-dagen-aanmaning wordt verstuurd meerdere termijnen open? Dan moeten deze voor de berekening van de incassokosten worden samengevoegd.

Wanneer direct na iedere niet betaalde termijn de 14-dagen-aanmaning wordt verstuurd, dan mag over elke termijn afzonderlijk incassokosten worden berekend.

Een voorbeeld

Het volgende voorbeeld maakt duidelijk wanneer achterstallige termijnen wel en wanneer niet voor de berekening van de incassokosten hoeven te worden samengevoegd.

Wél samenvoegen:

Er is drie maanden ad. € 20 per maand niet betaald. Vervolgens wordt een aanmaning verstuurd. Dan moet dat voor één bedrag ad. € 60 gebeuren. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag de vordering worden verhoogd met maximaal € 40 aan incassokosten.

Niet samenvoegen:

Er is drie maanden ad. € 20 niet betaald. Na afloop van iedere maand is een aanmaning verstuurd met een aankondiging van € 40 incassokosten. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag voor iedere maand het minimum ad. € 40 berekend worden. Dus in dit voorbeeld drie keer € 40, derhalve € 120.

Gewaarschuwd

Tijdens de parlementaire behandeling heeft de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) op verschillende momenten aandacht gevraagd voor de cumulatie van incassokosten bij termijnbetaling. Allereerst bij het oorspronkelijke wetsvoorstel waarin de schuldeiser voor elke termijn afzonderlijk incassokosten mocht berekenen. Van der Steur en Ulenbelt hebben destijds een amendement ingediend om dit probleem tegen te gaan.

Het amendement heeft er in geresulteerd dat wanneer op het moment van het versturen van de '14-dagen-aanmaning' er meerdere termijnen openstaan, deze voor de berekening van de hoogte van de incassokosten moeten worden samengevoegd (zoals in hierboven vermeld voorbeeld). Dit was een verbetering maar niet een volledige oplossing voor het probleem. Immers: wanneer direct na het verstrijken van de betalingstermijn een aanmaning wordt gestuurd, wat doorgaans gebeurt, dan mag er wel over elke termijn € 40 berekend worden. Ook hiervoor is vanuit de LOSR op verschillende momenten aandacht gevraagd, maar zonder resultaat.

Kamervragen

In het artikel 'Nu pas beamen ze dat ze gelijk had' in NRC Handelsblad, 8 december 2012 is het probleem van de cumulatie van incassokosten bij termijnbetalingen wederom aan de orde gesteld. Naar aanleiding van dit artikel hebben Karabulut (SP) en Van Oosten (VVD) Kamervragen gesteld. Het antwoord maakt duidelijk dat de cumulatie van incassokosten bij termijnbetaling voor minister Opstelten een bewuste keus is en geen vergissing:

"Wanneer er te laat wordt betaald, kan de schuldeiser niet inschatten of dat een eenmalige gebeurtenis is of dat de schuldenaar meerdere vorderingen niet zal voldoen. Indien hij na een eerste aanmaning ontdekt dat ook een volgende vordering niet wordt voldaan, moet het hem vrijstaan ook voor die tweede vordering een aanmaning te versturen. Hij maakt in dat geval nieuwe kosten."

Incasso als verdienenmodel

Het antwoord van minister Opstelten gaat voorbij aan het probleem dat het voor schuldeisers van overeenkomsten met relatief kleine termijnbedragen financieel aantrekkelijk wordt wanneer de debiteur niet op tijd betaalt. Terwijl de vergoeding van incassokosten bedoeld is als compensatie van gemaakte kosten, kan incasso een verdienenmodel worden. Dat kan niet de bedoeling zijn.

De LOSR heeft gepleit voor een verplichting om openstaande termijnen samen te voegen voor de berekening van de hoogte van de incassokosten. Er is ook een andere oplossing mogelijk dat het probleem aanmerkelijk kan verkleinen, namelijk door verlaging van het maximumbedrag dat minimaal in rekening mag worden gebracht, bijvoorbeeld van € 40 naar € 20.

Meer informatie:

- [Kamervragen over cumulatie van incassokosten](#)
- [Brief LOSR aan minister met reactie op nota nav verslag wetsvoorstel incassokosten](#)
- [Brief LOSR aan Tweede kamer over cumulatie van incassokosten bij termijnbetalingen](#)
- [Brief LOSR aan Eerste kamer over cumulatie van incassokosten bij termijnbetalingen](#)
- [Achtergrondinfo incassokosten](#)

Oproep Nationale ombudsman ivm onderzoek invorderen overheid



De Nationale ombudsman is een onderzoek gestart naar het invorderingsproces van de Belastingdienst, UWV, CVZ en CJIB. Per instantie gaat de ombudsman in kaart brengen welke onderdelen van het invorderingsbeleid voor de burger de grootste problemen opleveren. Vervolgens zal hij zijn bevindingen bespreken met deze instanties en

aandringen op aanpassing van het beleid of de werkwijze. Dit onderzoek is een vervolg op het rapport *"In het krijt bij de overheid"*.

Monitor naar invordering door andere instanties

Daarnaast overweegt de Nationale ombudsman om eind 2013 ook onderzoek in te stellen naar andere (dan de vier hierboven genoemde) instanties. Om die reden inventariseert hij de komende tijd de klachten over het invorderingsbeleid van SVB, gemeenten, waterschappen, deurwaarders, DUO, CAK en LBIO.

Voorbeelden van niet behoorlijke invordering

Burgers klagen regelmatig over de invordering door de overheidsinstanties, zoals bijvoorbeeld over:

- te hoge verrekening van toeslagen en uitkeringen;

- te hoog beslag op loon/uitkering door (belasting)deurwaarders in opdracht van bovengenoemde instanties;
- geen terugbetaling van teveel geïnde bedragen met terugwerkende kracht;
- onvoldoende voorlichting over betalingsregeling en kwijtschelding;
- geen rekening houden met invorderingsacties van andere schuldeisers.

Meldingen gevraagd!

De Nationale ombudsman zou graag meldingen ontvangen over onbehoorlijke invordering door Belastingdienst, UWV, CVZ en CJIB. Deze kunt u t/m 30 juni 2013 opsturen naar:

- invordering_belastingdienst@nationaleombudsman.nl
- invordering_uwv@nationaleombudsman.nl
- invordering_cvz@nationaleombudsman.nl
- invordering_cjib@nationaleombudsman.nl

Meldingen over de invordering door SVB, gemeenten, waterschappen, deurwaarders, DUO, CAK en LBIO kunt u opsturen naar: invordering@nationaleombudsman.nl

LET OP: de Nationale ombudsman is u zeer dankbaar voor de melding, maar zal u geen antwoord of reactie toesturen. Als u een klacht wilt indienen, kan dit via www.nationaleombudsman.nl.

Eerder verschenen nieuwsbrieven

- | | |
|--|---------------------------|
| - Nr 1: 15 oktober 2009 | - Nr 8: 27 september 2010 |
| - Nr 2: 10 november 2009 (incassokosten) | - Nr 9: 30 november 2010 |
| - Nr 3: 3 december 2009 | - Nr 10: 24 januari 2011 |
| - Nr 4: 8 december 2009 (deurwaarders) | - Nr 11: 21 maart 2011 |
| - Nr 5: 3 februari 2010 (toeslagen) | - Nr 12: 26 oktober 2011 |
| - Nr 6: 8 april 2010 | - Nr 13: september 2012 |
| - Nr 7: 11 juni 2010 | - Nr 14: januari 2013 |

Samenstelling signaleringscommissie

Voorzitter

[André Moerman](#) Rijnstad Arnhem

Commissie belastingen

Jack Haslinghuis	SR Den Haag	Maarten Bockting	MD Flevoland
Lucia Missana	CentraM		

Commissie toeslagen

Chantal van Hulzen	SR Nijmegen	Wouter Boer	SR Den Haag
Hannah Oberzaucher	Welzijn Eindhoven		

Commissie SoZa

Ingrid Phillips	SR Den Bosch	Tamar Lieverst	Socius MD
Saskia den Heijer	SR Rotterdam		

Gastleden

Monique Koene	Stimulansz	Walter van den Berg	Nationale Ombudsman
-------------------------------	------------	-------------------------------------	---------------------

Ondersteuning MOgroep

Ernst Radius	Sandra Wolfsen
------------------------------	--------------------------------